

15. 1. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

KDU-ČSL chce přísnější tresty za závažné činy a pro recidivisty (aktualizace)

Pachatelům trestných činů znásilnění, pohlavního zneužívání, vydírání a ublížení na zdraví, jejichž oběti zemřou, by mohlo hrozit doživotí. Zločinci by už nemohli spoléhat na to, že budou odsouzeni k mnohaletému trestu, po jehož odpykání vyjdou na svobodu. S touto a dalšími změnami počítá lidovecký návrh trestního zákona, který chce zpřísnit tresty za závažné zločiny a pro který se vžilo označení "tříkrát a dost".

Lidovci dnes předlohu oficiálně představili, nyní o ní chtějí diskutovat se zástupci parlamentních stran i s veřejností. Politici **KDU-ČSL** věří, že parlament návrh podpoří. Mezi zákonodárci ale jednoznačnou podporu nemá. Oponenti mu vytýkají mimo jiné to, že omezuje rozhodování soudů o trestech a že potrestání zločinců umožňují již současné zákony. Třeba šéf Poslanecké sněmovny Lubomír Zaorálek (ČSSD) novinářům k lidovecké iniciativě řekl, že není přítelem "takových rychlých všerešících kroků". "Zdá se mi, že to je atypický způsob v právním systému," uvedl.

Lidovecká předloha chce výrazně zpřísnit tresty za zločiny, při nichž zemře člověk, a tvrději postihovat recidivisty. Doživotí by podle ní hrozilo jako dosud lidem, kteří někoho zavraždí, zradí vlast, dopustí se teroru či genocidy, ale nově i pachatelům znásilnění, pohlavního zneužívání, vydírání a ublížení na zdraví, při nichž zemře člověk. Jiným trestem pro tyto pachatele by mohlo být až pětadvacetileté vězení, což je o deset let více než teď.

Doživotí by až na výjimky hrozilo pachatelům, kteří by tyto trestné činy spáchali opakovaně. Lidovecký bezpečnostní expert a poslanec Pavel Severa uvedl, že za poslední čtyři roky zemřelo v Česku rukou recidivistů přes 260 lidí. Podíl recidivistů na počtu vrahů se v těchto letech pohyboval mezi 25 a 36 procenty.

Podle ministerstva spravedlnosti nepatří metoda "tříkrát a dost" do českého právního systému. "Podaří-li se tento princip nakonec prosadit, bude to spíše na základě politických než právních argumentů," řekla dnes ČTK mluvčí Iva Chaloupková. Resort preferuje cestu zpřísnění sazeb u nejzávažnějších zločinů.

"Horní hranici trestní sazby u takových činů jako je vražda, znásilnění a podobně navrhujeme zvýšit až o třetinu," zdůraznila. Novelu trestního zákona má na stole legislativní rada vlády, v prvním pololetí by mohla být předložena kabinetu. "Byli bychom rádi, kdyby nový zákon vstoupil v platnost příští, nejpozději přespříští rok," podotkla mluvčí.

"Naše cesta dává soudcům daleko větší možnost rozhodnout individuálně podle toho, jak který případ vypadá a dává šanci zvážit okolnosti toho případu," pokračovala Chaloupková. Lidovecký návrh podle ní naopak omezuje možnosti rozhodování soudce. "Jejich metoda by navíc nebyla použitelná v masovém měřítku," uvedla. Mezi recidivisty totiž je podle ní mizivé procento těch, kteří

tříkrát za sebou spáchají ty opravdu nejtěžší zločiny.

Povinnost uložit doživotí bez jakékoli jiné možnosti nepovažuje za pozitivní ani předseda obvodního soudu pro Prahu 1 Libor Vávra. "Naprosto se tak ztrácí výchovný efekt ve smyslu možného polepšení pachatelů," řekl dnes ČTK. I on vyjádřil obavu ze zúžení rozhodovacích možností soudců. Podle jednoho z pražských žalobců je zásada "tříkrát a dost" velmi zjednodušeným pohledem na zločinnost. Stejně jako Vávra tvrdí, že každý případ je nutné posuzovat s ohledem na konkrétní okolnosti i pachatele.

Výtky, že návrh omezuje rozhodování soudů, lidovci odmítají. "Soudu necháváme pravomoc rozhodovat o výši trestu, nicméně pokud neuloží výjimečný trest pachateli, který zavraždil již podruhé, musí vysvětlit, proč tento člověk není nebezpečný," uvedl Severa. Návrh nebude postihovat "drobné zlodějčky", nebo lidi, kteří se něčeho dopustí neúmyslně.

"Politika ustupování zločinu není na místě. Naopak si myslíme, že je potřeba přitvrdit," uvedl šéf **KDU-ČSL** Miroslav Kalousek. "Svou politikou nehodláme ochraňovat zločince, nehodláme ochraňovat recidivisty, chceme ochraňovat slušné lidi, kterých je většina," dodal.

Lidovecký návrh počítá i s přísnějšími tresty za jiné činy. Například za únos letadla do ciziny, při němž zemře člověk, by už nehrozilo deset až 15, ale až 25 let vězení. Až pětadvacetileté vězení by mělo hrozit i lidem, kteří za stavu ohrožení státu, za válečného stavu a bojové situace neuposlechnou rozkaz, dopustí se válečné zrady nebo jinak závažně poruší vojenská pravidla. Nyní většinou za tyto činy hrozí maximálně 15 let vězení.